

8. Academic Ranking of World Universities. Methodologies and Problems / N.C.LIU and CHENG Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University, Shanghai 200240, China [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ed.sjtu.edu.cn/ranking.htm>

REFERENCES

"Academic Ranking of World Universities. Methodologies and Problems" <http://ed.sjtu.edu.cn/ranking.htm>

"Education at a Glance 2013: OECD Indicators" <http://www.oecd.org/edu/eag.htm>

Finnikov, T. "Zahalnyi ohliad systemy vyshchoi osvity v Ukraini" [Overview of higher education in Ukraine]. www.irf.ua/files/ukr/programs_edu_ep_333_ua_hegfv.doc

Krut, P. P., and Shtefan, L. A. "Osnovni napriamy reformuvannya vyshchoi osvity u providnykh krainakh svitu" [The main directions of

the reform of higher education in the leading countries of the world]. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2007-12/07kpplcw.pdf

Konstantiuk, N. I. "Hlobalni tendentsii finansovoho zabezpechennia vyshchoi osvity" [Global trends of financial provision of higher education]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 2 (2013): 14-18.

Matviienko, P. "Uzahalniuiucha otsinka rozvytku rehioniv" [Generalizing estimation of regional development]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 5 (2007): 26-35.

Matviienko, P. "Osnovni kryterii ta modeli otsinky efektyvnosti derzhavnoho upravlinnia" [The main criteria and models for evaluating the effectiveness of public administration]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 6 (2008): 70-76.

Zhivotovskaia, I. G. "Reforma vysshogo obrazovaniia v Kitae: problema podgotovki kadrov" [Higher education reform in China: the problem of training]. *Ekonomika obrazovaniia*, no. 5 (2007): 60-69.

УДК 338.2

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

СЕМИРАК О. С.

УДК 338.2

Семирак О. С. Теоретичні основи формування ефективної державної економічної політики

У статті проведено історико-аналітичний аналіз поглядів на роль державного управління у сфері економічних відносин за різними економічними напрямками з метою виокремлення традиційних і новітніх сутнісних орієнтирів сучасної теорії державного регулювання економіки. Визначено особливості сучасних моделей економічної політики, які передбачають постановку державою цілей, вибір відповідних до цілей найефективніших інструментів та математичної функції, яка б описувала залежність між ними. Розглядається концепція базової теорії економічної політики Я. Тінбергена, її переваги та недоліки. Вивчено передумови та проведено аналіз сучасної концепції ролі держави в економіці як суб'єкта ринку. Розглянуто сучасну концепцію економічної соціодинаміки, згідно з якою головним завданням держави є максимізація соціальної корисності та постійне покращення точки Парето-оптимуму. Розглянуто поняття «соціодинамічний мультиплікатор», який передбачає наявність трьох основних складових: соціального ефекту від діяльності держави, прагнення індивідів до створення чогось нового та наявності формальних і неформальних інститутів, які поєднують два перші елементи.

Ключові слова: державне регулювання економіки, державна політика, базова теорія економічної політики, теорія нової політичної економії, теорія економічної соціодинаміки.

Табл.: 1. **Бібл.:** 20.

Семирак Оксана Степанівна – аспірантка, кафедра фінансів, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: 1nana@rambler.ru

УДК 338.2

UDC 338.2

Семирак О. С. Теоретические основы формирования эффективной государственной экономической политики

В статье проведен историко-аналитический анализ взглядов на роль государственного управления в сфере экономических отношений по различным экономическим направлениям с целью выделения традиционных и новейших существенных ориентиров современной теории государственного регулирования экономики. Определены особенности современных моделей экономической политики, предусматривающие постановку государством целей, выбор соответствующих целям эффективных инструментов и математической функции, которая описывала бы зависимость между ними. Рассматривается концепция базовой теории экономической политики Я. Тинбергена, ее преимущества и недостатки. Изучены предпосылки и проведен анализ современной концепции роли государства в экономике как субъекта рынка. Рассмотрена современная концепция экономической социодинамики, согласно которой главной задачей государства является максимизация социальной полезности и постоянное улучшение точки Парето-оптимума. Рассмотрено понятие «социодинамический мультипликатор», который предполагает наличие трех основных составляющих: социального эффекта от деятельности государства, стремления индивидов к созданию чего-то нового и наличия формальных и неформальных институтов, которые объединяют два первых элемента.

Ключевые слова: государственное регулирование экономики, государственная политика, базовая теория экономической политики, теория новой политической экономии, теория экономической социодинамики.

Табл.: 1. **Библ.:** 20.

Семирак Оксана Степановна – аспирантка, кафедра финансов, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: 1nana@rambler.ru

Semyrak O. S. Theoretical Grounds of Formation of the Efficient State Economic Policy

The article conducts historical and analytical analysis of views on the role of state administration in the sphere of economic relations by various economic directions in order to allocate traditional and newest essential reference points of the modern theory of state regulation of economy. It identifies specific features of modern models of economic policy that envisage setting goals by the state, selection of relevant efficient tools and mathematic function, which would describe dependencies between them. It considers the concept of the basic theory of economic policy of Jan Tinbergen, its advantages and shortcomings. It studies prerequisites and conducts analysis of the modern concept of the role of state in economy as a subject of the market. It considers the modern concept of economic socio-dynamics, pursuant to which the main task of the state is maximisation of social usefulness and permanent improvement of the Pareto-optimal. It considers the "socio-dynamic multiplier" notion, which envisages availability of three main components: social effect from activity of the state, yearning of individuals for creation of something new and availability of formal and informal institutions that united first two elements.

Key words: state regulation of economy, state policy, basic theory of economic policy, theory of new political economy, theory of economic socio-dynamics.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 20.

Semyrak Oksana S. – Postgraduate Student, Department of Finance, National University «Lviv Polytechnic» (vul. Stepana Bandery, 12, Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: 1nana@rambler.ru

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ
ЕКОНОМІКА

Проблема ролі та місця держави в економіці країни була предметом дискусій вчених багатьох шкіл економічної теорії від моменту виділення економічної науки в окрему галузь знань до сьогодні. Стабільний економічний розвиток країни неможливий без формування ефективної економічної політики держави та вироблення оптимальних урядових рішень. Сучасний етап розвитку економіки сприяє створенню нових, актуальних сьогодні підходів до формування ефективної державної економічної політики.

У вчених немає єдиного погляду щодо ефективних форм і способів управлінських рішень уряду в економічній сфері та їх наслідки. Дослідження принципів реалізації державної економічної політики були предметом праць багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. У цій площині варто виділити роботи зарубіжних вчених, лауреатів Нобелівської премії з економіки Я. Тінбергена, Р. Лукаса, Дж. Бьюкенена та Дж. Стігліца, які сформували методологічну основу сучасної концепції державної економічної політики. Розвиток відповідної теорії отримав відображення у працях Аткинсона Є. Б., Брауна, Вернона Дж. М., Віскузі В. К., Кірцнера І. М., Мюррея Р. та інших. І хоч на даний момент вчені прийшли до єдиної думки про обов'язкову участь держави в економічних процесах задля забезпечення стабільності економічного зростання, досі не існує єдиного підходу щодо способів і засобів, які б дозволили ефективно здійснювати регулювання економіки.

Метою статті є проведення ретроспективного аналізу праць вчених щодо поглядів на формування ефективної державної економічної політики з метою виокремлення традиційних і новітніх сутнісних орієнтирів сучасної теорії державного регулювання економіки.

На початку ХХ ст. ринковий механізм перестав забезпечувати ефективне функціонування економіки. Безробіття та економічний спад, які виникли через ряд недоліків ринкового саморегулювання: поява природних монополій

на ринку, неефективна конкуренція, нераціональне використання природних ресурсів, зовнішні ефекти, неналежне забезпечення інформацією [1, с. 32; 2, с. 127; 3, с.10] – не могли бути подоланими автоматичними механізмами. Така ситуація об'єктивно зумовила появу теорії необхідності державного втручання у функціонування економіки, яка була сформована Дж. Кейнсом [4, с. 14 – 15]. З цього моменту між економістами ведеться активна дискусія щодо обсягів і напрямків державного втручання в економічні процеси, а визначення ролі та місця держави в економіці стало обов'язковим предметом дослідження вчених усіх відомих економічних напрямків.

Усі школи економічної теорії за визначенням місця та ролі держави в економіці можна класифікувати на дві групи. Позитивний напрямок, або «дирижисти» – це прихильники максимального ринкового регулювання, сюди відносять: протекціонізм, соціалізм і кейнсіанство. Негативний напрямок, або «ліберали» – це прихильники активного втручання держави в економічні процеси, до яких відносять фізіократів, класиків, сучасну радикальну теорію Ротбарда Мюррея та прибічників німецького ордолібералізму [5, с. 8 – 9]. Провівши аналіз поглядів різних економічних шкіл на роль держави в економічному регулюванні, можемо запропонувати таку їх систематизацію, що наведено в *табл. 1*.

З наведеного видно, що всі існуючі теорії, як дирижиські так і ліберальні, окрім теорії М. Ротбарда, меншою чи більшою мірою (із застосуванням різних інструментів) вважають державне регулювання економіки необхідним. Пропагуючи навіть максимальне невтручання держави в економіку, кожна з існуючих теорій схиляється до необхідності застосування того чи іншого інструменту державного регулювання [5, с. 15].

Державне регулювання економіки – це система державних заходів, спрямованих на забезпечення нормального процесу суспільного відтворення, сприятливих умов для

Таблиця 1

Аналіз поглядів економічних шкіл на державне регулювання економіки

Назва напрямку		Роль держави в економічному регулюванні
Дирижисти	Марксизм	Економічне зростання на основі суспільної власності, відсутності конкуренції та впливу держави на економічні процеси за допомогою плану
	Кейнсіанство	Держава повинна регулювати не тільки виробництво, але й зайнятість та доходи населення
	Протекціонізм	Захист державою внутрішніх ринків від іноземної конкуренції через систему обмежень
Ліберали	Класична школа	Державне регулювання прийнятне лише у трьох аспектах: забезпечення військової безпеки суспільства; забезпечення правосуддя та утримання суспільно корисних установ
	Сучасні радикальні ліберали	Непотрібність такого інституту, як «державна» взагалі, усі «державні функції» виконуються суб'єктами ринку на ринкових засадах
	Фізіократія	Державна розробка галузевих пріоритетів і підтримка цих галузей відповідними інструментами державного регулювання
	Монетаризм	Державне регулювання грошової маси в обігу відповідно до величини зростання ВВП
	Теорія «раціональних очікувань»	Фінансова та адміністративна підтримка державою підприємницької діяльності, прогнозування та програмування економічних процесів і регулювання у сфері грошових, фінансових і кредитних відносин
	Теорія «економіки пропозиції»	Регулювання державою сфери інвестицій у приватний бізнес за допомогою податків
Ордолібералізм	Підтримка економічного устрою державою, а також забезпечення економічного зростання інструментами державного регулювання – соціальними видатками та податками	

* Джерело: сформовано автором на основі [1, с. 13 – 23; 5, с. 7 – 18].

функціонування економіки країни [6, с. 379]. Сучасні вчені часто для визначення регулювання державою економіки застосовують термін «економічна політика». В. Д. Лагутін пише, що політика – це певний політичний курс, стратегія чи політична лінія, а економічна політика – це процес реалізації суспільних інтересів [7]. Дж. Андерсон також визначає державну політику як курс дій уряду направлених на розв'язання існуючих економічних проблем [8]. З вищеведених визначень можна зробити висновок, що державне регулювання економіки реалізується через економічну політику, тобто остання виступає прикладною формою комплексу заходів цілеспрямованого впливу держави на макро- і мікроекономічні процеси, які мають на меті розв'язання певних проблем в економіці, що не вирішуються автоматично, або потребують невідкладного вирішення.

М. Браун говорить про два компоненти економічної політики – це певні джерела державної політики (політичні та адміністративні установи) та засоби, за допомогою яких досягаються цілі політики [2, с. 14 – 16]. Оскільки джерела державної економічної політики є елементом відносно постійним, то основним завданням сучасної науки у сфері державного регулювання економіки є пошук оптимальних засобів (інструментів) такого регулювання.

Я. Тінберген став першим представником нормативної теорії економічної політики, яка вивчає те, як державні органи повинні діяти [9, с. 641]. Вчений у 1952 р. у своїй праці «Теорія економічної політики» ретельно опрацював складові ефективної економічної політики, визначивши:

- ✦ *цілі економічної політики* – головною ціллю макроекономічного регулювання є максимізація суспільного добробуту. Хоча вчені зазначають, що така мета є надто розпливчастою, тому часто завдання цільової політики задаються у формі цільових показників – повної зайнятості та нульової інфляції [10, с. 82];
- ✦ *інструменти економічної політики* – існують як кількісні (фіскальна та монетарна політики), так і якісні інструменти, за допомогою яких можна досягнути визначених цілей. Точний набір інструментів визначається характеристиками інституціонального середовища [10, с. 83];
- ✦ *модель економіки* – лінійна функція, яка пов'язує між собою цілі економічної політики та її інструменти. Функція суспільного добробуту використовуються для визначення оптимального рівня цільових показників і затрат, які понесе суспільство у разі відхилення від їх значення [11].

Теорія Я. Тінбергена, по суті, є послідовністю кроків формування оптимальної економічної політики. Вченому за допомогою лінійної функції вдалось поєднати цілі та інструменти держави, де для кожної цілі повинен бути вибраний індивідуальний набір інструментів. У разі відхилення економіки від оптимальних показників завданням держави є вибір правильних інструментів впливу та способу їх поєднання, яке б дозволило повернути економіку держави в оптимальний стан. У разі неможливості вирішення двох проблем одночасно, у випадку їх взаємовиключення Дж. Сакс пропонує державним органам визначити функцію соціальних втрат, яка оцінює витрати суспільства в разі відхилення цільових показників від їх оптимального значення. Функція соціальних втрат є ретроспективною функцією корисності, якщо розглядати останню

не на рівні окремого індивіда, а суспільства, однак у ній мінімізуються втрати, а не максимізується корисність [9, с. 649]. Для такої ситуації В. Пул ввів поняття «комбінованої політики», яка базується на компромісі та фіксує оптимальні лінійні взаємозв'язки, які дозволяють мінімізувати соціальні втрати [12].

Р. Менделл розвинув ідею Я. Тінбергена і запропонував ще один елемент взаємозв'язку цілей та інструментів. На його думку, кожний інструмент державної політики повинен використовуватися іншим державним органом. У такому випадку відбудеться децентралізація прийняття рішення і буде проводитися оптимальна економічна політика, адже якщо один і той самий інструмент державного регулювання перебуває під контролем різних органів державного управління і з якихось причин їх рішення щодо його регулювання є нескоординованими, то зрозуміло, що це буде значно утруднювати досягнення поставлених завдань [13]. Р. Менделл створив спеціальний розподіл «ефективної ринкової класифікації», згідно з яким кожен інструмент прикріплений до того цільового показника, на якого він має найбільший вплив [9, с. 647].

Теорія Я. Тінбергена зазнала критики через невраховання умов невизначеності, адже насправді державні управління мають лише приблизну уяву про те, яким буде вплив їхніх дій на економіку, приблизне значення коефіцієнтів та приблизне значення часового лагу між впливу. М. Фрідмен приділив велике значення часовому лагу, і його головним зауваженням щодо державного регулювання було те, що інструменти політики не повинні змінюватися дуже часто, адже існують довгі та нестійкі лаги впливу інструментів на цільові показники [14]. Учені також зазначають, що в моделі Я. Тінбергена абсолютно не враховується те, що події, які мають вплив на цільові показники, не піддаються контролю, їх не можна передбачити, тому часто навіть після хорошого прогнозу залишається непередбачуваність стосовно зовнішніх чинників [9, с. 651 – 652].

У 1967 р. В. Брейнард спробував застосувати модель Тінбергена щодо квадратичної функції соціальних втрат і прийшов висновку, що, на перший погляд, незначні відхилення коефіцієнтів функції від заданих можуть дати значне відхилення від цільових показників, у такому випадку втрати будуть значними [15].

У 1970-х роках Р. Лукас проаналізував теорію Тінбергена і спростував один з її основоположних моментів, який передбачав стабільність кількісних зв'язків між цільовими показниками та інструментами в великих економічних моделях. Учений говорить про те, що у великих економічних моделях коефіцієнти не є надійними, а їх зміни часто можуть бути помітними аж через декілька років. Ці показники, стверджує Р. Лукас, є просто статистичним аналізом показників функціонування економіки в минулому [16]. Тобто у разі, якщо політика є незмінною, то модель передбачить майбутні показники достатньо коректно, але у разі кардинальних змін модель не зможе правильно спрогнозувати реакцію економіки на зміни в політиці.

Зрозуміло, що на практиці державні органи управління часто відхиляються від зазначеного нормативною теорією курсу. Дослідження в цій сфері прийнято називати «позитивною теорією», яка описує дії державних органів щодо економічної політики [9, с. 688].

На початку 1990-х років Ф. Лорейн і М. Селовські провели дослідження державної політики 1970 – 80-х років

в Латинській Америці і дійшли висновку, що її експансивність пояснюється діями органів місцевого самоврядування та невідображеними у показниках бюджету витратами центрального банку, а не діями уряду, як вважалося [17]. Дж. Сакс зауважує, що «уряд є лише одним «гравцем», є ще місцеві й регіональні органи влади, центральний банк, державні підприємства та ін.» [9, с. 668]. Тобто, державний сектор не є одним цілим, і рішення центральних органів управління приймаються на різних рівнях, різними суспільними інститутами. Зрозумілим є й те, що оскільки програми державного регулювання економіки впроваджуються політиками, то часто ця політичність має вплив на суть цих програм.

У кінці ХХ ст. дослідження у сфері державної політики були проведені Дж. Бьюкененом, засновником школи нової політичної економії. До причин, які спровокували необхідність появи такої теорії, Ю. К. Зайцев відносить таке:

- ✦ економічна система перекаліфікована у підсистему, яка дуже міцно пов'язана з іншими підсистемами, вимагає іншого, міждисциплінарного підходу до вивчення економічних явищ;
- ✦ поширення неоінституціональної теорії, яка дає можливість перейти від категоріального апарату у сутнісному аналізі до більшої конкретики;
- ✦ поєднання політичної економії та її неокласичних форм розвитку [18, с. 58 – 59].

Дж. Бьюкенен формує свою теорію на трьох базових інструментах: методологічному індивідуалізмі, понятті «економічної людини» та концепції, що політика є обміном. «Політика – це складна система обміну між індивідами, – пише Дж. Бьюкенен, – у якій вони намагаються колективно досягти власних індивідуальних цілей... На ринку люди обмінюють яблука на апельсини, а в політиці погоджуються платити податки для того, щоб отримати необхідні для всіх блага» [19, с. 23]. Таким чином, усі рішення щодо економічної політики делегуються певній групі індивідів – політикам. Цей аспект став ключовим для зміни поглядів на взаємодію держави та індивідів на ринку. Держава в такому випадку є лише ще одним суб'єктом цього ринку і на рівні з іншими намагається задовольнити власні інтереси. Водночас одне і те ж благо може задовольнити потреби різних суб'єктів ринку та інтереси суспільства в цілому.

На початку ХХІ ст. Р. Грінберг та О. Рубінштейн вводять поняття «соціодинамічного мультиплікатора», що стає основою нової теорії економічної соціодинаміки. Цей мультиплікатор функціонує у вигляді трьох складових:

- ✦ *перший елемент* – це соціальний ефект, який в концепції економічної соціодинаміки створюється як наслідок діяльності держави і проявляється в покращенні суспільного середовища;
- ✦ *другий елемент* – це чітка схильність індивідів до створення чогось;
- ✦ *третій елемент* – це купність формальних і неформальних інститутів, що поєднують перші два елементи.

Третій елемент є комунікативним. Якщо інститути достатньо мірою забезпечують поєднання переваг покращення суспільного середовища з індивідуальною енергією творення, тоді відбувається запуск соціодинамічного мультиплікатора. З цього моменту реалізація інтересів суспільства починає приносити індивідуальну вигоду [20]. Означена теорія змінює погляд на одне з класичних понять економічної теорії – принципу оптимуму Парето. Адже,

якщо, як вже було сказано вище, держава є одним з учасників ринку, то рівновага на ринку, яка виникає, вже є оптимальним поєднанням ресурсних можливостей і розподілом результатів їх діяльності. Потрібно наголосити, що дана теорія розглядає таке розподілення ресурсів, коли покращення добробуту одного учасника ринку не погіршує добробуту інших (держави в тому числі) [20]. Крім того, як зазначають Р. С. Грінберг і А. Я. Рубінштейн, інтереси суспільства, індивідів постійно змінюються, тому точка Парето постійно змінюється теж, і, по суті, конкретна ситуація рівноваги на ринку є лише миттєвістю. Тому існування Парето-оптимуму в теорії соціодинаміки можливе лише як «абсолютної істини» [20]. Головним завданням держави в соціодинамічній теорії є максимізація державою соціальної корисності та постійне покращення точки Парето-оптимуму.

ВИСНОВКИ

Проведений історично-аналітичний аналіз дозволяє зробити висновок, що з моменту формування ринкової економіки і до сьогодні погляди на роль держави в економічній системі значно змінилися. Якщо спочатку вчені досліджували, чи потрібно державі взагалі регулювати економіку, пізніше те, які сфери потребують регулювання, то зараз актуальним є питання вибору ефективних інструментів економічної політики. Вибір державної політики на даний час передбачає постановку державою цілей, вибір відповідних найефективніших до цілей інструментів та математичної функції, яка б описувала залежність між ними. Держава вже не є окремим суб'єктом, а розглядається як учасник ринку, який намагається на рівні з іншими суб'єктами господарювання задовольнити свої потреби, максимізувати соціальну корисність та вплинути на зростання точки Парето-максимуму. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Барінов В. В.** Державне регулювання економіки : навч. посіб. / В. В. Барінов, Г. І. Скорик. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. — 460 с.
2. **Браун М. П.** Посібник з аналізу державної політики / Пер. з англ. / М. Пол Браун. – К. : Основи, 2000. – 243 с.
3. **Галушка З. І.** Нова роль держави в сучасній соціодинаміці: соціодинамічний погляд / З. І. Галушка // Економіка та держава. – 2009. – № 1. – С. 9 – 12.
4. **Стеченко Д. М.** Державне регулювання економіки : навчальний посібник / Д. М. Стеченко. – К. : МАУП, 2000. – 176 с.
5. **Шкварчук Л. О.** Механізм регулювання цін на продовольчому ринку : монографія / Л. О. Шкварчук. – Львів : ІРД НАН України, 2012. – 203 с.
6. **Мочерний С. В.** Економічна теорія : посібник для студентів вищих закладів освіти / С. В. Мочерний. – К. : Вид. центр «Академія», 1999. – 592 с.
7. **Лагутин В. Д.** Экономическая политика государства: сущность, этапы, механизмы / В. Д. Лагутин [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ief.org.ua/IEFrus/ET/Lagutin406.pdf>
8. **Anderson J.**, Public Policy making: An Introduction Third Edition / James.E. Anderson. – Boston : Houghton Mifflin Company, 1996. – 352 p.
9. **Сакс Д. Д.** Макроэкономика. Глобальный подход / Пер. с англ. / Джеффри Д. Сакс, Ларрен Б. Фелипе. – М. : Дело, 1996. – 848 с.
10. **Довбенко М.** Базова теорія економічної політики / М. Довбенко // Економіка України. – 2006. – № 5. – С. 82 – 86.

11. **Tinbergen J.** On the Theory of Economic Policy / J. Tinbergen. – Amsterdam : North Holland, 1952. – 324 p.
12. **Poole W.** Optimal Choice of Monetary Policy Instruments in a Simple Stochastic Macro Model // Quarterly Journal of Economics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://adam.vwl.unimannheim.de/fileadmin/user_upload/adam/Makro_B/Poole_1969_Monetary_Instrument_.pdf
13. **Mundell R.** The Monetary Dynamics of International Adjustment under Fixed and Flexible Exchange Rates / R. Mundell // Quarterly Journal of Economics. – 1960. – №74. – pp. 227 – 257.
14. **Friedman M.** The Lag in the Effect of Monetary Policy / M. Friedman // Journal of Political Economy. – 1961. – № 69. – pp. 447 – 466.
15. **Brainard W.** Uncertainty and the Effectiveness of Policy // American Economic Review [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.ems.bbk.ac.uk/faculty/aksoy/teaching/gradmoney/Brainard%20\(1967\).pdf](http://www.ems.bbk.ac.uk/faculty/aksoy/teaching/gradmoney/Brainard%20(1967).pdf)
16. **Robert L.** Econometric Policy Evaluation: A Critique // Carnegie Rochester Conference Series on Public Policy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON5101/v11/undervisningsmateriale/Econometric%20Policy%20Evaluation%20-%20Lucas.pdf>
17. **Larrain F.** The Public Sector and the Latin American Crisis/ Felipe Larrain, Marcelo Selowsky. – San Francisco: ICS Press, International Center for Economic Growth. –1991. – 352 p.
18. **Зайцев Ю. К.** Нова, або конституційна, політична економія Джеймса Б'юкенена / Ю. К. Зайцев // Формування ринкової економіки. – 2010. – № 23. – С. 56 – 66.
19. **Б'юкенен Дж. М.** Конституція економічної політики / Пер. с англ. Серія «Нобелівські лауреати по економіці». – М. : Таурис Альфа, 1997. – Т. 1. – 560 с.
20. **Гринберг Р. С.** Экономическая социодинамика / Р.С. Гринберг, А. Я. Рубинштейн. – М. : ИСЭПРЕСС, 2000. – 436 с.
- Poole, W. "Optimal Choice of Monetary Policy Instruments in a Simple Stochastic Macro Model" http://adam.vwl.unimannheim.de/fileadmin/user_upload/adam/Makro_B/Poole_1969_Monetary_Instrument_.pdf
- Robert, L. "Econometric Policy Evaluation: A Critique" <http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON5101/v11/undervisningsmateriale/Econometric%20Policy%20Evaluation%20-%20Lucas.pdf>
- Saks, D. D., and Felipe, L. B. *Макроекономіка. Globalnyy podkhod* [Macroeconomics. Global approach]. Moscow: Delo, 1996.
- Stechenko, D. M. *Derzhavne rehuliuivannia ekonomiky* [State regulation of the economy]. Kyiv: MAUP, 2000.
- Shkvarchuk, L. O. *Mekhanizm rehuliuivannia tsin na prodovolchomu rynku* [The mechanism of price regulation in the food market]. Lviv: IRD NAN Ukrainy, 2012.
- Tinbergen, J. *On the Theory of Economic Policy*. Amsterdam: North Holland, 1952.
- Zaitsev, Yu. K. "Nova, abo konstytutsiina, politychna ekonomiiia Dzheimsa B'iukenena" [New or constitutional, political economy of James Buchanan]. *Formuvannia rynkovoi ekonomiky*, no. 23 (2010): 56-66.

REFERENCES

- Barinov, V. V., and Skoryk, H. I. *Derzhavne rehuliuivannia ekonomiky* [State regulation of the economy]. Lviv: Lvivska politekhnika, 2012.
- Braun, M. P. *Posibnyk z analizu derzhavnoi polityky* [Handbook of public policy analysis]. Kyiv: Osnovy, 2000.
- Brainard, W. "Uncertainty and the Effectiveness of Policy" [http://www.ems.bbk.ac.uk/faculty/aksoy/teaching/gradmoney/Brainard%20\(1967\).pdf](http://www.ems.bbk.ac.uk/faculty/aksoy/teaching/gradmoney/Brainard%20(1967).pdf)
- Biukenen, Dzh. M. *Konstitutsiia ekonomicheskoy politiki* [The constitution of economic policy]. Moscow: Taurus Alfa, 1997.
- Dovbenko, M. "Bazova teoriia ekonomichnoi polityky" [Basic theory of economic policy]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 5 (2006): 82-86.
- Friedman, M. "The Lag in the Effect of Monetary Policy". *Journal of Political Economy*, no. 69 (1961): 447-466.
- Grinberg, R. S. *Ekonomicheskaiia sotsiodinamika* [Economic Sociodynamics]. Moscow: ISEPRESS, 2000.
- Halushka, Z. I. "Nova rol derzhavy v suchasni sotsiodinamitsi: sotsiodinamichniy pohliad" [The new role of the state in modern sociodynamics: social dynamic look]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 1 (2009): 9-12.
- James, E. Anderson. *Public Policy making: An Introduction Third Edition*. Boston: Houghton Mifflin Company, 1996.
- Lagutin, V. D. "Ekonomicheskaiia politika gosudarstva: sushchnost, etapy, mekhanizmy" [State economic policy: the nature, phases, mechanisms]. http://www.ief.org.ua/IEF_rus/ET/Lagutin406.pdf.
- Larrain, F., and Selowsky, M. *The Public Sector and the Latin American Crisis*. San Francisco: ICS Press; International Center for Economic Growth, 1991.
- Mundell, R. "The Monetary Dynamics of International Adjustment under Fixed and Flexible Exchange Rates". *Quarterly Journal of Economics*, no. 74 (1960): 227-257.